

ОДРЖИВИ РАЗВОЈ Зорица Веиновић

ОДРЖИВИ РАЗВОЈ – развој који испуњава потребе садашњих, али без ускраћивања могућности будућим генерацијама да задовоље сопствене потребе. У питању је модел развоја који у обзир узима ограничења животне средине, укључујући ограничења природних богатстава и способности биосфере да апсорбује последице људских активности. И задовољење основних људских потреба, које би требало да буде у складу с поменутиим ограничењима, у жижи је концепта *о. р.* Коначно, инсистира се и на међугенерациској одговорности. Потрошачким начином живота, бројношћу популације и технологијом садашње генерације крше права будућих генерација на једнаке шансе. Данашње генерације треба да воде рачуна да својим моделима производње и потрошње, активностима у животној средини – да начином живота будућим генерацијама не затворе могућности да задовоље сопствене потребе. Још једно важно обележје *о. р.* јесте захтев за хо листичким приступом проблемима у животној средини и питањима развоја – они се не могу третирати одвојено. Наведени приступ заснован је на спознаји о јединству животне средине, економског и друштвеног развоја, као и на спознаји о повезаности и глобалном карактеру проблема у оквиру наведених области, који из њиховог јединства исходе. Другим речима, животна средина неодвојива је од делатности, амбиција и потреба којима човек настоји да унапреди свој живот, а три димензије *о. р.* И јесу економски просперитет, квалитет животне средине и друштвена правичност. Суштина *о. р.* је у помирењу развојних циљева с ограничењима животне средине, одн. у интеграцији заштите животне средине и стратегија развоја, чиме се обезбеђују побољшања у квалитету људског живота и истовремено чувају виталност и разноврсност Земље. У најширем смислу, стратегија *о. р.* има за циљ да унапреди хармонију међу људским бићима и између човечанства и природе. – На конференцијама Уједињених нација о *о. р.* постигнут је договор о → **образовању** као једном од кључних чинилаца у промовисању *о. р.* Аналогно дефиницији *о. р.*, у питању је образовни концепт који људима треба да омогући да развијају → **знања**, способности и систем вредности, који су неопходни за унапређивање квалитета живота у садашњости, а да се при томе планета не уништи за

будућност. образовање за *о. р.* треба да људе припрема да разумеју и решавају проблеме који се тичу свих димензија *о. р.* (деградација животне средине, неконтролисана потрошња, сиромаштво, сукоби, угрожавање права човека, неодговарајућа здравствена заштита, пораст становништва), да критички мисле (критичко мишљење) и доносе одлуке. Другим речима, треба их научити да буду толерантни, солидарни (→ **солидарност**), мирољубиви и праведни, да живе и раде у оквиру граница које намеће животна средина, одн. да на квалитет живота гледају кроз призму одрживости. Идеја је да се образовање за *о. р.* афирмише као основа за трансформисање данашњег и достизање одрживог друштва.

Лит.: З. Веиновић, *Настава природе и друштва и одрживи развој*, 2007; World Commission on Environment and Development, *Our Common Future*, 1987; Dž. R. de Žarden, *Ekološka etika: uvod u ekološku filozofiju* (прев.), 2005; IUCN, UNEP and WWF, *World Conservation Strategy: Living Resource Conservation for Sustainable Development*, 1980; Sustainable Development Education Panel, *First Annual Report 1998, Annex 4 – Submission to the Qualifications and Curriculum Authority*, 1998; UNESCO, *Draft International Implementation Scheme for the United Nations Decade of Education for Sustainable Development (2005–2014)*, 2005.